

Ogledi in izleti po Sloveniji

Slovenska turistična organizacija je tudi letos namenila vodnikom in agencijam finančna sredstva za brezplačne ogledne in vodenja. Člani **Šole zdravja**, prijatelji in znanci smo se od septembra do konca novembra 2022 udeleževali teh ogledov predvsem v Ljubljani, Celju, slovenski Istri in Širom po naši lepi domovini. Posluževali smo se predvsem vlakov, včasih tudi avtobusov. Za prvi ogled smo si izbrali dvourno vodenje po Ljubljanskem gradu, nato smo šli po kopenski in vodni poti Plečnikovih mojstrov, si ogledali ljubljanske mostove, tržnico, čebeljo pot, srednjeveško Ljubljano in Slovenski etnografski muzej.

Ker so nas moje kolegice vodnice vabile tudi v druga slovenska mesta, smo se odzvali vabilu in se zapeljali v Novo mesto, se sprehodili od železniške postaje po Kettejevem drevoredu do Glavnega trga z rotovžem in arkadami, do stolne cerkve sv. Miklavža in bogate knjižnice v frančiškanskem samostanu. S poti pod obzidjem ob Krki smo zrlili na male hišice na Bregu.

Celje je mesto celjskih grofov. Nad mestom se dviguje Stari grad, velik, skrivnosten in največji srednjeveški grad v Sloveniji. Na Almo Karlin, svetovno popotnico,

poliglotko, spominja njen kip s kovčkom le par korakov od železniške postaje, sredi mesta pa stoji kip fotografa Josipa Pelikana.

Kamnik je srednjeveški biser z dvema gradovoma, samostanom in slikovito obrtniško ulico, bogato frančiškansko knjižnico in Plečnikovim »božjim grobom«. General Rudolf Maister je bil rojen v Kamniku. Sprehodili smo se tudi mimo ostankov bivše »purfel fabrike« in po parku, kjer je bilo zdravilišče za petične goste.

Vlak nas je odpeljal tudi v Zasavje, med prijazne »Trbovce«. Markantni trboveljski dimnik je visok 360 m, najvišji v Sloveniji in Evropi in sedmi na svetu. Rudnik nam je razkazal nekdanji rudar Toni. Obiskali smo še virtualni muzej rudarstva in se povzpeli do kipa Rudarja - Prometeja. Izdelan je iz jamskega železa, v višino pa meri 8 m. Od tu je bil tudi lep pogled na rudniške kolonije, kjer so živeli rudarji s svojimi družinami, na Kum in Mrzlico.

Na nekatere točke pa je bilo treba kar z avtom. Rakov Škocjan je kraška dolina, po kateri teče reka Rak. Leži med Cerkniškim in Planinskim poljem. Lep je sprehod po dolini med mogočnimi drevesi in pod na-

ravnimi mostovi.

Pa tudi na Koroško smo jo mahnili. Slovenj Gradec, središče Mislinjske doline, se ponaša z lepo urejenim srednjeveškim mestnim jedrom, kjer je rojstna hiša skladatelja Huga Wolfa in slovit dvorec Rotenturn z arkadnimi hodniki in lepim baročnim portalom. Najstarejša stavba v mestu je cerkev sv. Elizabete, z deveto generacijo pa se ponaša bogata medičarska, lectarska in svečarska dediščina družine Perger, že od davnega leta 1757.

Romanska cerkev sv. Jurija nad Šmartnim pri Slovenj Gradcu pod steklenim podom razkriva staroslovansko skeletno grobišče. Pred Ivarčkim jezerom pa zavijemo h znamenitemu Rimskemu vrelcu, kjer je bilo v 2. polovici 19. stol. letovišče s kopalniščem. Ime je dobil po najdbi dveh kipov iz rimskih časov. Po virih naj bi sam cesar Franc Jožef pil samo to kislavo vodo.

Kotlje je v svet ponesel Lovro Kuhar (Prežihov Voranc), ki ima spominski muzej v Prežihovi bajti. Na kamnitih temeljih stoji lesena brunarica s črno kuhinjo, hišo in štiblcem. Poleg sta še hlev in kašča. Tik nad bajto stoji bronast Prežihov spomenik, delo akademskega slikarja Stojana Batiča.

Šli smo tudi v Goriška Brda. Z razglednega stolpa v Gonjačah (visok 23 m, 144 stopnic) se je razprostiral razgled čez celotna Brda vse do Alp, Furlanije, Dolomitov, Tržaškega zaliva in Krasa. Tu stoji tudi spomenik 315 žrtvam 2. svetovne vojne. Grad Dobrovo je renesančni dvorec iz leta 1600. Znano je, da je bil podrt, na njegovih ruševinah pa zgrajen sedanji.

Medana je slikovita vinogradniška vasi-

ca. Tu je rojstna hiša Alojza Gradnika.

Po nezahtevni kamniti poti smo se povzpeli na z jarki in kavernami prepreden Sabotin, od koder se odpre čudovit pogled na Sveto goro, na smaragdno Sočo pod njo, na solkanski most. Šmartno je obzidana vas s petimi ohranjenimi stolpi. Srednjeveške hiše so strjene okoli cerkve svetega Martina, v kateri so freske Toneta Kralja. Tu je tudi stara Briška hiša in pripadajoča Bri-

ška klet, ki prikazuje življenje v Brdih nekoč.

Tudi novejša destinacija Ravno polje je bila vredna ogleda. Dravske terase in ravnina, ki je obdana s tisočeriimi griči Halož, najstarejšim slovenskim mestom Ptuj, dvorcem Rače, romarsko Ptujsko goro, slikovitim Pohorjem, nas ni pustila ravnodušnih.

Marija Kavšek

